

Organer kommer til at lide af Blodoverfyldning.

De mest fremtrædende Sygdomme hos skolesøgende Børn er *Kirtelsyge og Blodmangel* (Anæmi) med dermed følgende Nervøsitet og Hovedpine; disse Sygdomme udvikles og begunstiges ved alle uheldige hygiejniske Forhold, saaledes mangelfuld eller uhensigtsmæssig Ernæring, daarlige Boliger, overfyldte og slet ventilerede Skolelokaler, stillesiddende Liv, hvor der ikke gives dem Lejlighed til at røre sig og bruge deres Kræfter. Medens Anæmien er saa temmelig ligelig optrædende i de forskellige Aldersklasser, er Kirtelsygen derimod mest fremtrædende *inden* Puberteten, Blodmangel, Hovedpine og nervøse Sygdomme *under* Puberteten, i den Tid udvikles Barnet meget stærkt baade aandeligt og legemligt, Nervesystemets Pirrelighed forøges, og forøges end yderligere ved stillesiddende Liv, Barnet tiltrænger i denne Tid *megen* Bevægelse for at modvirke Tilbøjeligheden til Blodoverfyldning af Underlivsorganerne. Dette gælder for baade Piger og Drengene, men særlig for Pigerne, da Gennembrudet for Drengene ikke er saa stærkt, Udviklingen foregaar langsommere og strækker sig over et længere Tidsrum.

Den hyppigst forekommende Sygdomsform hos ældre Børn er Hovedpine, og Grunden til den synes ikke vanskelig at finde. Ethvert Organ, der er i Virksomhed, gennemstrømmes af en rigeligere Mængde lyserødt (arterielt) Blod, og dette er ogsaa Tillæddet med Hjernen, naar den er i stærkere Virksomhed. Da Børnene i de ældre Aar i de højere Skoler maa udføre et betydeligt Arbejde med deres Hjerner, finder der saaledes en stadig og rigelig Blodtilstrømning Sted, og da dette Arbejde ofte foregaar i stærkt foroverbøjet Stilling, og Børnene i det hele taget i disse Aar fører et stillesiddende Liv, er tillige Blodafløbet igennem Blodaarerne udsat for Forhindringer. Følgen heraf er en stadig tilbagevendende Tilstand af Blodoverfyldning af Hjernens Kar, og i det hele taget af de indvendige Organer, ogsaa Underlivsorganerne, med de deraf flydende uheldige Følger. Ogsaa Aandedrættet og Luftsiftet igennem Lungerne bliver mere ufuldstændigt ved det stillesiddende Liv, idet nemlig den vigtigste Indaandingsmuskul, Mellemgulvet, hindres i sine Bevægelser ved den sammenbøjede Stilling, som en Følge heraf bliver det Blod, der tilføres Hjernen, mindre iltholdigt, altsaa mindre nærende for Nervesystemets forskellige Elementer. Naar nu tilmed en Del af Arbejdet foregaar i overfyldte og slet ventilerede Skolelokaler, hvor Luften, der indaandes, er i høj Grad fordampt, er der saaledes givet en Række Momenter, der forklarer Hovedpinens hyppige Forekomst iblandt Børnene. Men ikke alene Blodoverfyldning af Hjernen, ogsaa den modsatte Tilstand, Blodmangel og deraf følgende mangelfulde Ernæring af denne, giver sig meget almindelig tilkende ved Hovedsmerter; disse er derfor ogsaa et meget almindeligt Symptom hos blegsoftige, anæmiske Børn.

Af Nerveilidelser, der forekommer i Barnealderen, skal endnu nævnes St. Veitsdansen og Epilepsien (Ligfald). Medens den sidste ofte beror paa et medfødt Anlæg, optræder St. Veitsdansen hyppigst hos svage, anæmiske Individer, det samme gælder ogsaa om en

anden nervøs Sygdom, *Hysterien*, der vel sædvanlig først indfinder sig hos noget ældre Børn, men som man dog ikke saa ganske sjældent træffer, endogsaa i svære Former, allerede hos ganske smaa Børn og hos Drengene saa vel som hos Piger; disse nervøse Sygdomme er smitsomme og udbredes let til andre ved Efterligning, det kan f. Eks. ske, at flere Børn i samme Klasse angribes af Krampeanfald eller St. Veitsdans, naar en af Eleverne begynder at lide deraf, derfor bør saadanne Børn ikke besøge Skolen, saa længe Sygdommen varer.

Da Artiklen i „Nationaltidende“ ogsaa anførte, at et stort Antal Elever var nærsynede, vil jeg ikke undlade at omtale denne Sygdom, der desværre er stærkt udbredt i Skolerne, især i de højere Skoler. Det er paavist, at næsten alle Børn i 6–7 Aars Alderen, ved Indtrædelsen i Skolen, har normalt Syn; det er først i 10–11 Aars Alderen, at en Del af Børnene begynder at blive nærsynede, og fra nu af tiltager Antallet af Nærsynede fra Aar til Aar. I de højere Skoler, baade i Pigeskolerne og Realskolerne, men særlig i Latinskolerne, findes der fra det 11te Aar en jævn og stadig Stigen i Antallet af Nærsynede fra Klasse til Klasse. Ved Undersøgelsen af nogle københavnske Latinskoler fandtes, at hen ved Halvdelen af Skolens Elever var nærsynede ved Udgangen af 6. Klasse. Antallet af Nærsynede staar i ligefremt Forhold til det Arbejde, Børnene maa udføre, idet *ethvert Arbejde, som kræver Syn paa nært Hold*, særlig Læsning, Skrivning, Syning og det for Øjnene ødelæggende franske Broderi, bidrager til Udviklingen af Nærsynethed. Under jo uheldigere Forhold Børnene maa arbejde, som: slet Belysning, smaat og daarligt Tryk i de anvendte Læseböger, desto mere er de udsatte for at lide af denne Svaghed.

Af ovenstaaende vil man se og forstaa, hvor meget Forældre ved omhyggeligt at vaage over deres Børn kan gøre for at forhindre dem fra at blive Ofre for disse saa almindelige Skolesygdomme. Af største Betydning er det, at Børnene faar Lov til at *bevæge* sig ordenligt, og helst i fri Luft, for at modvirke det stillesiddende Skolelivs skadelige Indvirkning, jo svagere et Barn er, desto mere maa man arbejde paa om Eftermiddagen at opbygge det, som Formiddagen har nedbrudt. Den Moder, der efter endt Skolegang og Lektielesning sætter sin Datter til Haandarbejde, hvorved Øjnene yderligere anstreges og hvortil hun atter skal „sidde ned“, eller som sætter hende til at være Barnepige, hvorved hun atter indaander daarlig Luft og paadrager sig de hos Pigebørn saa almindelige Rygradsskævheder, den Moder lægger selv Spiren hos sit Barn til den Sygelighed og Nervøsitet, hvoraf saa mangen ung Pige lider, og Udsigterne til, at saadanne unge Piger senere som Mødre vilde frembringe og opdrage en kraftig Slægt, bliver derved just ikke lovende. Undertryk den Slags daarlige Artikler som den i „Nationaltidendes“ Tillæg, der kun forvirrer Folks Begreber, og lær ved Artikler om Hygiejne Mødrene, hvorledes de bedst skal bevare deres Børn sunde og kraftige, til Glæde for sig selv, til Gavn for hele Samfundet.

Sibylla.

Af et Brev.

Kære Frue!

Da jeg ikke fik Lejlighed til at udtale min Mening i Aftes, sender jeg Dem den herved skriftligt.

Kommunal Valgret — ja, noget er jo bedre end intet, og en Begyndelse er da gjort; men vil vi Kvinder skabe os nogen Ret, maa vi selvfølgelig ogsaa opnaa Magt til at kunne værne om denne Ret. Det er altsaa om Midlerne til at naa Maalet, vi for Tiden søger, kan jeg forstaa — og mon ikke man forleden undervurderede den Indsigelse, der fremsattes imod vort Ønske i saa Henseende, den nemlig, at Kvinderne ikke benytter Valgretten der, hvor de har den, i ethvert Fald ikke i nogen væsentlig Grad.

Naar man spørger de kloge i Landet, hvorfor skal enhver lille Lovændring eller ny Lov — selv om Forholdene viser, at den er en Nødvendighed, vokse sig saa langsomt frem, at Forkæmperne for den saa at sige trættes saaledes ud, at de i ni Tilfælde af ti opgiver Ævret paa Halvvejen, ikke at tale om den megen ny Uret, som afstedkommes imedens? — saa lyder Svaret som Regel: „Først naar det ganske øjensynligt skønnes, at de Samfundsklasser, hvis Interesser der berøres, føler en uafviselig Trang og dernæst staar som en sluttet Hær og kræver, forlanger anden Lov, kan man begynde at tro, at noget har modnet sig, som man gør rettest og klogest i at hjælpe til Fremvækst.“ Og vi Kvinder — lad os tage Eksemplet, som det ligger nærmest for Haanden.

Dersom vi saa vore Børn og Tjenestefolk undlade at benytte et Gode, vi havde givet dem, saa vilde vi selvfølgelig tænke, at de ikke brød sig om, maaské ikke havde Brug for dette Gode, under alle Forhold, at de ingen Trang følte dertil.

Der blev saa sagt, ganske rigtigt, at Mændene heller ikke var modne til at blive valgberettigede og valgbare i sin Tid, og lige saa sandt, at man voksede sig til en Gerning, naar man kom til den. Til den første Bemærkning vil jeg sige, at det vist nok er Ulykken — den Umodenhed, hvormed Mændene mødte. Ti den har været saa grandios, eller maa jo have været det, siden man slet ikke mere en Gang tør tænke paa „at slippe et nyt Hold ind.“

Min Mening er, at Kvinderne, som de staar nu, er nok saa modne, som i sin Tid Mændene var det, og lidt til endda, og dertil tror jeg, at de med deres absolute Evne til langt hurtigere at sætte sig ind i nye Forhold vil distancere Mændene. (Det er maaské ogsaa det, de er bange for.)

Jeg gad ogsaa vidst, om en Kvinde vilde gøre, hvad jeg mindes at have set et Sted paa Landet i min Barndom, som jeg løselig vil skitsere, og som just beviser, hvor *umodne Mændene var*, selv Aar efter, at de var befundne at være modne nok til at afgive Stemme.

Kammerherren skal „gaa igennem!“ — Der er ikke Tale om, at han maa falde — Han maatte være nær ved det. Ti enhver Person, som bar et Par Bukser, blev hentet, lige fra den halvblinde Stenpikker, som knapt kunde rejse sig for at lirke hen til Køretøjet, til Træskomanden og Røgteren, som mellem Gaardens mange Arbejdsfolk, fornøjede over at være i Søndagstøjet og til-